

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Zomer 2018

Van de redactie

Door Frans Hendrikx

Verwachtingsvol zien wij als redactie elke keer weer hoe hetzelfde proces zich voltrekt: komt er voldoende kopij binnen en heeft het voldoende raakvlak om een plaatsje te krijgen? Dan, tegen de "deadline", raakt onze "box" vol. En u stelt ons daarmee nooit teleur. Dat proces geven wij hier en daar een zetje maar over het algemeen lijkt het dat ons blad vanzelf vol raakt. Laat dit overigens geen doodoener zijn en blijf artikelen insturen. Al het nieuws, gedeelde ervaringen, weetjes en mededelingen die ons betreffen en onze activiteiten beschrijven zijn welkom.

Ook dit keer weer een afwisseling van informatieve, beschouwende en beschrijvende artikelen: Math Bouts beschrijft een bijzondere waarneming, Paul Caquelein stelt belangrijke vragen, aan een ogenschijnlijk klein initiatief rondom duurzaamheid besteedt Marieke Michels aandacht, onze vaste columnisten Huug Stam en Piet Brouwer zijn weer van de partij, Frank Heinen met een artikeltje over de boomvalk, Leo Koster is er weer enz.

We hebben het al eerder geschreven maar toch nog een keer voor alle duidelijkheid: de niet nader geduide foto's zijn van één van de redactieleden, dus niet ergens vandaan "geplukt". Overigens vindt u op de website Het Schrijvertje volledig in kleur, óók alle foto's.

Hiernaast, op pagina 3, staat het "Van de voorzitter". Behalve nieuws over de AVG schrijft Marjan over ons aanstaande jubileum. Op de achtergrond zijn er mensen actief om op een prettige manier ons vijftigjarige bestaan tot een gedenkwaardig iets te maken. Plannen zijn in de maak. Zo zal er ook een 'Jubileum-Schrijvertje' verschijnen. Een blad waarin teruggekeken wordt op de vóór ons liggende vijftig jaar en zal ook de toekomst van onze vereniging aandacht krijgen. Marjan doet een oproep. Lees het vooral en laat het jubileumnummer met úw bijdrage een uitzonderlijk exemplaar worden.

De uiterste inleverdatum voor kopij voor het herfstnummer is 31 augustus

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
 - Inhoudsopgave, bestuur en colofon
- 3 - Van de voorzitter
 - Wandeling Elmpeterbruch
- 4 - Natuurdenken (column)
- 5 - Boomvalk: icoon van het Roerdal
- 6 - Duurzaamheid en goede doelen hand in hand
- 7 - Bergveldwesp in De Doort
 - Korte cursus voor jeugdnatuurbegeleiders
- 9 - Insecten bedreigd
- 10 - Activiteitenkalenders
- 11 - Even voorstellen
- 12 - IVN-gids, en dan?
 - Natuurcursus 2018
- 13 - Limousins langs de Roer
- 14 - Excursies en wandelingen: nieuwe initiatieven
- 15 - Dagwandeling Rochuskapel
- 16 - Een excursie door De Doort
- 18 - Leudal: ontdekkingstochten voor en door iedereen
- 19 - Aandacht voor ... Piet Rutten
- *** Onze sponsors zijn te vinden op de pagina's 8, 10, 17, 18 en 20.

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter:	Marjan Straver marjan.straver@ivnroermond.nl 0475 318181
Secretaris:	secretariaat@ivnroermond.nl
Penningmeester:	Lily Welters lily.welters@ivnroermond.nl 0475 464504
Bestuurslid:	Ruud Snijders ruud.snijders@ivnroermond.nl 0475 476909
Bestuurslid:	Astrid Janissen astrid.janissen@ivnroermond.nl
Bestuurslid:	Liesbeth van Bree liesbeth.vanbree@ivnroermond.nl

Colofon

Nummer 112, juni 2018
Voorpagina: Bonte bessenvlinder? Wie weet het zeker?
Foto Frans Hendrikx

Redactie: Frans Hendrikx, Laur Lennards, Frank Heinen, Marieke Michels.
Vormgeving: Marieke Michels en Frans Hendrikx.
Email: hetschrijvertje@ivnroermond.nl
Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Website: www.ivnroermond.nl
Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl
Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl
Bankrekening: NL18RABO 0135 8373 67

Van de voorzitter

Door Marjan Straver

Deze keer heb ik twee items om onder de aandacht te brengen:

1. Algemene Verordening Gegevensbescherming
2. Jubileumjaar IVN Roermond e.o.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De nieuwe privacywet gaat onder ander over het bewaren en beschermen van persoonsgegevens. Van onze leden zijn adressen, e-mailadressen en telefoonnummers bekend bij de ledenadministratie. Hier hoeft geen toestemming voor gevraagd te worden omdat deze gegevens een gerechtvaardigd belang hebben met het in stand houden van de ledenadministratie. De ledenadministratie wordt zeer regelmatig bijgehouden zodat gegevens niet langer dan nodig beschikbaar zijn.

Het onderhouden van banden met oud-leden is toegestaan, tenzij de oud-leden aangeven geen berichten meer te willen ontvangen.

Het ledenbestand van onze afdeling wordt gebruikt voor het bcc verzenden van interne berichten via de mail, het verzenden van Het Schrijvertje via de post en voor het versturen van de contributienota. De ledeninformatie is alleen beschikbaar voor zij die rechtstreeks met genoemde verenigingsactiviteiten te maken hebben.

In de ledenlijst zijn opgenomen: naam, achternaam, adres, woonplaats, telefoon en emailadres. Als je hier bezwaar tegen wilt maken, meld je dan bij ledenadministratie@ivn-roermond.nl.

Wijzigingen van persoonlijke gegevens dienen tevens door gegeven te worden aan de ledenadministratie. Ter voorkoming van calamiteiten is er een schaduwledenbestand opgezet.

50 jaar IVN Roermond e.o.

Dat de voorbereidingen al in volle gang zijn, zal velen van jullie niet zijn ontgaan. Op precies 25 februari 1969 is IVN

Roermond opgericht. Een 50-jarig bestaan kan natuurlijk niet zomaar voorbij gaan. Ons jaarprogramma 2019 zal dan ook volledig in het teken staan van 50 jaar IVN Roermond.

Een onderdeel daarvan zal een speciaal jubileumnummer worden van ons Schrijvertje, en ja: **daar kan iedereen aan meehelpen!!!**

Hoe?

Eigenlijk best simpel. Het is de bedoeling dat het jubileumnummer gevuld gaat worden met verhalen over 50 jaar IVN Roermond e.o. Herinner je je nog een anekdote, een gek of een bijzonder verhaal? Weet je nog iets speciaals wat je hebt meegemaakt tijdens je IVN-leven? Heb je nog leuke foto's in je bezit? Alles is welkom bij de redactie van Het Schrijvertje (hetschrijvertje@ivnroermond.nl). Je kunt het ook naar mij mailen (marjan.straver@ivnroermond.nl). Mag iets van 50 jaar geleden zijn, maar ook van de vorige week. Foto's zouden ook geweldig zijn! Die kun je bij Frans Hendriks of bij mij inleveren. Of natuurlijk gescand via hetschrijvertje@ivnroermond.nl mailen. Ik sta er persoonlijk voor garant dat je de oude of nieuwe foto's weer terugkrijgt. Mede namens ons jubileumteam hoop ik op zó'n grote respons dat we er twee Schrijvertjes mee kunnen vullen. Zou erg mooi zijn!!!

Last but not least: heel mooie zomermaanden.

Wandeling Elmpeterbruch

Door Paul Caquelein, lid programmacommissie

De kring Roermond van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg organiseerde op 27 mei een wandeling door het Elmpeter Schwalmbruch. Math de Ponti, onze gids, leidde ons langs de Swalm naar het veenmoeras met hier en daar nog oude Swalmmeanders. Typische vegetatie vormde het struweel van jeneverbessen vlakbij de uitkijktoren. Zelfs 'n orchidee en veel wilde gagelstruiken kwamen op ons pad. De kleine zonnedauw komt hier ook voor en lust graag insecten. Kortom een parel in het Grenspark Maas-Swalm--Nette die zeer de moeite waard is om van alles te ontdekken. Met dank aan de gids die ons op boeiende wijze enkele 'geheimen' van dit schitterende gebied onthulde. In het boek 'Natuur voor elkaar', dat ik ieder kan aanbevelen en waaraan in de wintereditie van het Schrijvertje aandacht aan is besteed, staat o.a. deze wandeling uitvoerig beschreven.

De Swalm door het Elmpeterbruch, foto Paul Caquelein

Natuurdenken

Door Pieter Brouwer

Mijn zoontje: 'waarom heet een sprinkhaan zo – het is toch geen haan?' Ik moest hem – als dierenliefhebber én taalkundige het antwoord schuldig blijven. Een dag later zat er een klein metaalblauw kevertje op onze stokroos. 'Kijk, Karel, een haantje,' zei ik. Hij keek me fronsend aan: 'Maar het is toch een kever?'

Sprinkhaan

Ik besloot het eens uit te zoeken met de kracht van internet – lees: Wikipedia en de online batterij van wetenschappelijke en historische woordenboeken van het INL – het Instituut van de Nederlandse Taal. Eén ding is duidelijk. Het woord haan zelf. Het is verwant met het Griekse kanachè (klank) en Latijnse canere (zingen) en betekent oorspronkelijk zoiets als 'zanger' en 'kraaiër' – het is de zanger die de dag aankondigt. Later zijn ook hen en hoen uit dit woord voortgekomen. Er zijn ook andere vogels die de naam 'haan' in zich dragen, zoals knorhaan (bepaalde Zuid-Afrikaanse vogels) en goudhaantje (het kleinste Nederlandse vogeltje samen met het vuurgoudhaantje). Het gaat echter om vogels die niet bepaald lijken op een haan, al hebben goudhaantjes wel een gekleurd streepje over de kop. Overdrachtelijk heeft 'haan' betekenissen gekregen als macho, vechter en lawaaimaker vanwege de eigenschappen van de haan. Misschien dat het lawaaiërige goudhaantje met zijn felle kopje er qua karakter iets van heeft, maar ik heb niks definitiefs kunnen vinden over waarom deze vogels ook 'haan' zijn genoemd. De woordenboeken, ook de etymologische, verwijzen voor het tweede deel zonder uitleg door naar het stamwoord haan.

Vreemder wordt het als we in de woordenboeken verder van de vogels in de taxonomie afdwalen en binnen de gewervelden uitkomen bij nog een knorhaan of zeehaan, een synoniem voor de inderdaad knorrende geluiden makende ponen. Ook hier weer een onbeargumenteerde verwijzing naar haan. Maar wat kan een vis te maken hebben met een haan? Een poon lijkt niet op een haan (als heeft het een soort neppootjes aan de kop) en knort wel, maar zegt niks dat op gekraai lijkt. Of is de poon een machovis? Wat ik over zijn gedrag kon vinden, leek het me een nogal rustige vis die wat over de zeebodem trippelt en knort als hij boos is.

Nog verder van de haan afdwalend komen we bij de insecten. En daar vinden we nogal wat haantjes. Volgens Van Dale en het WNT (het Woordenboek der Nederlandsche Taal – een van de dikste woordenboeken ter wereld, kastvullend, en vol met etymologie en vindplaatsen) zijn onder meer leliehaantjes en elzenhaantjes, soorten bladhaantjes. En bladhaantjes zijn 'goudhaantjes die op bladeren leven' – en volgens wikipedia zijn deze niet-gevederde goudhaantjes inderdaad een onderfamilie van de bladhaantjes. En laten we ook maar meteen een oud synoniem van het lieveheersbeestje erbij nemen, die qua uiterlijk wel wat heeft van een bladhaantje: onzelieveheershaantje. De woordenboeken verwijzen overigens opnieuw naar het woord haan, zonder verdere uitleg. Volgens sommige bronnen heet het leliehaantje zo, omdat het geluid maakt als het wordt bedreigd (dat klopt, ik heb het zelf eens gehoord). Volgens andere bronnen maken alle haantjes geluid. Dat wist ik niet en het lijkt me zelfs wat sterk, maar het zou wel een verklaring kunnen zijn, al past het oude onzelieveheershaantje daar dan weer niet bij.

Maar er is nog een heel andere haan in het insectenrijk: de sprinkhaan. Onnodig te zeggen dat 'sprink' slaat op het springen. Eindelijk melden de etymologische woordenboeken in dit geval wel iets over het deel 'haan': 'Het verwijst wellicht naar de schokkende of springende bewegingen die hanen en sprinkhanen maken.' Daarbij worden ook meteen de oude synoniemen van sprinkhaan genoemd: spelthane (oudste bron: 1332) en hiphaan (oudste bron: 1646). Het klinkt mij wat vergezocht in de oren, het zou dan dus 'springspringer' betekenen – iets dat etymologisch gezien niet onmogelijk is, maar wel wat verdacht. Bovendien staat de haan niet bekend om zijn springen, zeker niet op de wijze van een sprinkhaan.

Tot nu, vergezocht of niet, lijkt wel steeds geluid een rol te spelen bij het woord 'haan', beginnend bij het woord haan zelf. En welk insect is bekender om zijn geluid dan de sprinkhaan zelf, (samen met de krekel en de cicade) de 'violist' onder de dieren? Lawaaimakers als de haan zelf en het goudhaantje, tsjirpers als de sprinkhaan en grommers als de knorhaan (poon) en (blad)haantjes. Allemaal maken ze – onverwacht – geluid of zelfs lawaai. Nu maar hopen dat mijn zoontje tevreden is over mijn theorie...

Haantjes

Boomvalk: icoon van het Roerdal

Door Frank Heinen

Er zijn maar weinig taferelen in de Nederlandse natuur die zo adembenemend mooi en spectaculair zijn als de vliegkunsten van een jagende boomvalk (*Falco subbuteo*). Dankzij een combinatie van snelheid en wendbaarheid kunnen de zwierige luchtacrobaten zelfs zeer moeilijk te verschalken dieren als zwaluwen en libellen uit de lucht plukken. Met een lengte van 29 tot 35 centimeter en een vleugelspanwijdte van 70-85 centimeter is de boomvalk geen al te grote roofvogel en bijvoorbeeld een stuk kleiner als valkensoorten als de slechtvalk (*Falco peregrinus*) en giervalk (*Falco rusticolus*). De roestrode 'broek' en donkere baardstreep vormen de opvallendste kenmerken van volwassen boomvalken, terwijl de dieren in vlucht herkenbaar zijn aan de lange, spitse vleugels en rechte staart. Boomvalken eten vooral kleine vogels en vliegende insecten. Een legsel telt gemiddeld drie eieren. De boomvalk is een zomergast en meestal van april/mei tot half augustus in ons land te bewonderen. Daarna vertrekt de bedreven langeafstandsreiziger weer naar het warme Afrika om daar de wintermaanden door te brengen.

Boomvalkenhotspot

Hoewel het Midden-Limburgse cultuurlandschap, en dan met name het Roerdal, van oudsher een boomvalkenhotspot is, zijn de sierlijke roofvogels in de loop der decennia steeds zeldzamere zomergasten geworden in onze contreien. Er zijn minder broedparen en succesvolle legsels, terwijl ook het aantal territoria de afgelopen jaren is teruggelopen. De achteruitgang is te wijten aan een combinatie van diverse factoren. Voedseltekorten door de afnemende vogel- en insectenrijkdom op het boerenland, minder nestgelegenheid (boomvalken bouwen zelf geen nest en maken vooral vaak gebruik van kraaiennesten), de ophoping van gifstoffen in de bodem en prooidieren, het zijn vermoedelijk allemaal factoren die meespelen.

Aanpakken voor de boomvalk

Om aandacht te vragen voor het lot van de boomvalk, verenigden een gepensioneerd bioloogieleraar, een eigenaar van een tuincentrum, een veehouder met Limousinrunderen, een veldmedewerker voor agrarisch natuurbeheer en enkele fanatieke vogelliefhebbers zich in 2016 in de Landschapscoöperatie Boomvalk. Op initiatief van de

coöperatie zag ook het project 'Samen voor de Boomvalk' het levenslicht. Het project gaat uit van een veelzijdige aanpak die verder kijkt dan alleen overheden en natuurorganisaties. Het hoofddoel? De boomvalk in de schijnwerpers zetten als natuuricoon van het Roerdal. Beheerovereenkomsten en samenwerkingsverbanden met agrariërs moeten leiden tot kruiden- en soortenrijkere akkers, het behoud van kleine landschapselementen en het koesteren van vogelsoorten zoals de boerenzwaluw, gierzwaluw, huismus, huiszwaluw en spreeuw. Op die manier versterk je het hele ecosysteem omdat er zowel voor de prooidieren van de boomvalk als voor de roofvogel zelf extra voedsel beschikbaar komt.

Daarnaast zijn er in het kader van het project ook extra nestmanden voor de boomvalk geplaatst. Leden van de coöperatie zijn in het voorjaar van 2016 begonnen met het plaatsen van een tiental kunstnesten in populieren langs de Roer. Met of zonder nestmanden was er in de natte en koude zomer van 2016 geen enkel succesvol broedgeval in het Roerdal. Daarentegen was het in 2017 wel raak. Op verschillende plekken in de streek hebben vorig jaar in totaal vier paren gebroed; over een vijfde broedpaar kon geen zekerheid verkregen worden. Recentelijk zijn er weer een aantal nieuwe nesten geplaatst om de kansen op broedsucces in 2018 en aankomende jaren nog wat te vergroten.

Voorlichting

Voorlichting en bewustwording zijn andere pijlers van het project 'Samen voor de Boomvalk'. Het creëren van meer draagvlak voor de bescherming van de soort begint namelijk met bekendheid. In de stijl van de schoolplaten van Marinus Adrianus Koekkoek, tekende Ed Hazebroek afgelopen seizoen een succesvol broedpaar in het Leropperveld, dat pal naast de Roer ligt. Samen met deze eigentijdse schoolplaat is ook een lesbrief voor het basisonderwijs ontwikkeld. Leden van de coöperatie informeren leerlingen over het belang van de boomvalk voor hun leefomgeving. De hoop is dat het jonge publiek nu ook nog wegdroomt bij de schoolplaat, en dat ook niet-digitale media uiteindelijk hun nieuwsgierigheid naar een niet-digitale omgeving wekken.

Foto's bij dit artikel van Meinse van der Velde

Duurzaamheid en goede doelen hand in hand

Door Marieke Michels

Gemiddeld twee keer per week ga ik in Swalmen naar "Fit--moves", een sportschool met huiskamersfeer. Daar staat een bakje op de balie, waar iedereen zegeltjes van spaaracties die hij/zij zelf niet nodig heeft, in deponiert, terwijl anderen die er nét een paar te kort komen, er iets van hun gading uit kunnen halen. Servieszegels, pannenkoekzegels, pretparkzegels, je kunt het zo gek niet bedenken. Een "kleinschalige kringloop" voor ongebruikte spaarzegels dus, elkaar helpen met wat we zelf toch niet gebruiken.

In diezelfde sportschool staat ook een bak van Eeko, voor het inzamelen van lege inkt- en tonercartridges en oude mobiele telefoons. De opbrengst daarvan gaat naar de Stichting Wensambulance. En sinds kort worden er ook plastic doppen van drankflessen e.d. verzameld voor de KNGF, ter bekostiging van de opleiding van geleidehonden. Vooral die laatste actie deed me terugdenken aan "vroeger", toen ik als klein (katholiek) kind de zilverfolie van melkflessen doppen en repen chocolade spaarde "voor de missie en de arme kindjes in Afrika". Ik snapte toen al niet wat die kindjes aan dat zilverpapier hadden, net zo min als dat ik nu meteen het verband tussen plastic doppen en blindengeleidehonden zag. Daarom ben ik wat dieper in de materie gedoken...

Allereerst het mysterie van het zilverpapier: in een interview voor NPO-radio2 gaf de directeur van het Brabants Historisch Informatie Centrum een verklaring. Het ging volgens hem niet om het terugwinnen van de minuscule hoeveelheid tin (dus géén zilver of aluminium) uit het zilverpapier want er waren geen fabrieken die zich daarmee bezighielden. Het zilverpapier werd hoogstwaarschijnlijk als oud ijzer verkocht aan de schroothandel en bracht dus nauwelijks iets op. Het ging echter veel meer om de verspreiding van de katholieke normen en waarden, dat mensen voor elkaar moesten zorgen. En door het sparen voor de missie zouden de kinderen daar bewust mee bezig zijn, zo was het idee.

Dan zijn de spaaracties van deze tijd toch wat praktischer van opzet.

De kunststof doppen die voor de KNGF worden ingezameld, worden verwerkt tot plastic pallets. Dus behalve dat de doppen het milieu niet vervuilen, spaart deze actie ook nog eens bomen die anders gekapt zouden worden voor het

Meedenken?

U kunt zien dat de redactie met veel plezier Het Schrijvertje van inhoud voorziet en het mooi probeert te maken. De inhoud bepalen we in twee bijeenkomsten per uitgave. We praten over wat we tegengekomen zijn aan nieuws en wie we zullen benaderen. Dit gaat allemaal in overeenstemming. Toch lijkt het ons een goed idee om er een nieuw iemand bij te hebben om mee te denken over de inhoud. Is dat wat voor u? Laat het weten middels een mail aan redactie@ivnroermond.nl of een telefoontje aan Frans Hendriks, 06 - 23 66 31 57.

DOPPEN SPAREN
voor de geleidehond

Iedereen heeft ze thuis. Plastic dopjes van bijvoorbeeld frisdrankflesjes of melkpakken. Gooi ze niet weg, maar lever ze in! U ontlast zo het milieu én u steunt KNGF Geleidehonden. De opbrengst gaat naar de opleiding van onze honden.

HOE?
U kunt allerlei doppen voor ons sparen.
Alle rode doppen en deksels zijn welkom!
Bijvoorbeeld: doppen van frisdrankflessen, doseerdopjes van wasmiddel en deksels van pindakaaspotten. Belangrijk is dat de dopjes schoon en droog ingeleverd worden.

EN DAN?
De gespaarde doppen kunt u afgeven aan het verzamelpunt in uw regio. Via dit verzamelpunt gaan de doppen naar een recyclebedrijf dat een vergoeding toekent aan KNGF Geleidehonden. De opbrengst gaat naar de opleiding van onze geleidehonden!

WAAR?

Namens onze honden bedankt!

Doppen actie
voor de KNGF geleidehonden.

EEN ACTIE VOOR

maken van houten pallets. In 2015 werden er in totaal 40.000 kilo doppen verzameld, in 2016 was dat al 100.000 kilo. Vanaf de start van de doppenactie in 2015 tot en met december 2017 heeft de actie in totaal bijna 70.000 euro opgebracht. Dat zijn maar liefst 14 basisopleidingen voor geleidehonden! Helaas zijn er op dit moment pas 8 plaatsen in Nederland waar containers staan om deze doppen in te deponeren, maar dankzij welwillende "koeriers" (zoals een van mijn medesporters) worden ze wel op steeds meer plaatsen verzameld en komen ze uiteindelijk in zo'n container terecht...

Het inzamelen van oude inkt- en tonercartridges wordt inmiddels door veel leveranciers van de betreffende producten georganiseerd, maar er zijn ook andere bedrijven die deze cartridges, samen met bijvoorbeeld oude telefoons, inzamelen en daar geld voor over hebben. Voorbeelden zijn Eeko en Inktcollect. Bij Eeko kun je zelf een goed doel kiezen waar de opbrengst van jouw ingezamelde spullen naartoe mag gaan (of je kiest een van de vele goede doelen waar het bedrijf een "partnership" mee heeft). Inktcollect betaalt de vergoeding aan degene die de verzamelde producten aanbiedt (een bedrijf, school, vereniging etc.). Dat betekent dat de opbrengst niet per definitie naar een goed doel gaat. Maar beide bedrijven recyclen en hergebruiken de materialen, waardoor we weer een stapje dichterbij een duurzamere wereld komen.

Bergveldwesp in De Doort

De redactie

Math Bouts, een van de leden van onze afdeling, vaak aanwezig bij de speciale uitstapjes van de planten- en andere werkgroepen, deed in De Doort een bijzondere waarneming: de bergveldwesp. Lees hieronder wat hij tegenkwam in de vakliteratuur en bekijk naar de mooie foto's.

Door Math Bouts

Volgens het Nederlandse soortenregister is de Bergveldwesp een vrij zeldzame soort. Ik vond 2 nesten in De Doort van deze wesp. Hiervan heb ik een paar foto's gemaakt die graag met jullie wil delen. Bijgevoegd een artikel dat ik heb gevonden in het Nederlands soortenregister.

Een soort van droge, warme biotopen. De soort is in Maastricht voornamelijk gevangen in en rond de mergelgroeve van de enci. Bij Cottessen werd de soort aangetroffen op de warme helling van een beekdal. In de enci-groeve is op 26 mei 1999 tevens een nest waargenomen in een kruidenrijke schapenwei. Het was bevestigd aan een oude plantenstengel (pers. obs. Peeters). Vliegtijd van mei tot in oktober.

Mannetjes vestigen hun kleine territoria op warme, luwe plekken, bij voorkeur een terreintje waar enkele stenen liggen (vijf à tien). Het territorium wordt gemarkeerd met feromonen en wordt verdedigd tegen andere mannetjes. Het voortplantingsgedrag van de mannetjes wordt bespro-

ken door Beani et al. (1992). In de nesten van *P. biglumis* - komt een sociaalparasiet voor: *Polistes atrimandibularis* - Zimmerman, 1930. Deze soort is in Nederland (nog) niet aangetroffen. De vrouwtjes van deze parasiet nemen het nest van *P. biglumis* over door de koningin een prooi af te pakken, deze te verkauwen en weer terug te geven. Bij die teruggave worden waarschijnlijk uitscheidingen uit de kopklieën overgedragen. Enkele dagen na de teruggave van de eerste prooiën stopt de koningin van *P. biglumis* met het leggen van eieren en *P. atrimandibularis* begint dan eieren te leggen. Haar nakomelingen worden door de andere vrouwtjes van *P. biglumis* verzorgd en grootgebracht (Schwammberger 1998). Meer over de biologie van deze soort is te vinden in Lorenzi & Turillazzi (1986).

Bron: Auteur(s) Lefebvre, V., Peeters, Th.M.J., Smit, J.T.

Publicatie: Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefebvre, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). Nederlandse Fauna 6: 1-507. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland.

Korte cursus voor jeugdnatuurbegeleiders

Vind je het leuk om met onze jeugd buiten op pad te gaan? Dan is het volgende bij uitstek iets voor jou want: de IVN afdelingen van Midden-Limburg gaan samen nieuwe jeugdnatuurbegeleiders opleiden.

Voorafgaand aan de opleiding worden er op 3 locaties informatie avonden aangeboden, en wel op:

Donderdag 25 oktober voor de afdeling Roermond e.o. in 't Leuke te Beegden

Donderdag 25 oktober voor de afdeling Weert in NMC te Weert

Donderdag 1 november voor de afdelingen Helden, Baarlo-Maasbree en Meijel in het IVN lokaal Helden, Kloosterstraat 12 Helden

Op de informatieavond word je verteld wat de opleiding inhoudt en wat er van je verwacht wordt. De avonden zijn van 19.30 u. tot uiterlijk 20.30 uur.

Aanmelden voor de informatie avond kan tot 20 oktober bij:

marjan.straver@ivn.roermond.nl (Roermond)

h.jetten@onsbrabantnet.nl (Weert)

tiljanssen@hotmail.com (Helden, Baarlo-Maasbree en Meijel)

De opleiding zelf wordt aangeboden in 2019. In zes bijeenkomsten (februari, maart en april) komen de pubers, de 6 tot 12 jarigen en de kleuters aan bod. Na de stage volgt eind mei 2019 de afsluiting van de opleiding.

De cursus wordt gegeven in:

2 bijeenkomsten: NME centrum Weert

2 bijeenkomsten: Spikkerdal (Roermond) en Vlodrop (Nationaal Park De Meinweg)

2 bijeenkomsten: IVN lokaal Helden

afsluiting: BC Leudal

Namens het regionale cursusteam Jeugdnatuurbegeleiders,

IVN Roermond, IVN Helden, IVN Weert.

DE BUSJOP

eten en genieten

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139
Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

LIMO Bob SERVICE

Een avond als een echte VIP behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door onze LimoBob Service.

Een fijn vast gegeven:
Iedere zondag

(zonnig, druilerig... ongeacht het weer)

live muziek
vanaf 14.00 uur!

Verwenbon

Met onze Verwenbon zit u altijd goed!
Het culinaire geschenk waar u uw familie, vrienden, collega's en zakenrelaties echt blij mee maakt!

janWelters

autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurten
Onderhoudsbeurten alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Ruit reparatie en vervanging
Bandenservice, alle merken
Opslag banden
Airco specialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 6101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

WEPA Nederland B.V.

Boutestraat 125 - 6071 JR Swalmen
Postbus 9013 - 6070 AA Swalmen

Telefoon 088-0183000

info@wepa.nl
www.wepa.nl

(WEPA Nederland B.V. voorheen Van Houtum B.V.)

DÉ AUTO VOOR BUITEN

VOLVO Rutten

BOXMEER ROERMOND VENLO WEERT

AUTOBEDRIJFRUTTEN.NL

Insecten bedreigd

Door Piet Rutten

Oorzaken en gevolgen

Onlangs zijn er twee belangrijke onderzoeken gepubliceerd over de stand van zaken betreffende insecten in natuurgebieden.

Het eerste is een Duits onderzoek en onlangs verscheen er een onderzoek van Natuurmonumenten.

Beide onderzoeken geven een alarmerend beeld over de sterke achteruitgang van insecten en daardoor de vermindering van insectenetende vogels. De eerste waarschuwingen kwamen al jaren geleden binnen via de imkerwereld. De bijenvolken gingen sterk achteruit of verdwenen plotseling. Men heeft toen uitgebreid onderzoek gedaan in binnen- en buitenland. Ook het aantal wilde bijen, ruim 320 soorten, gaat hard achteruit.

Wat waren daar de oorzaken van, voor zover men dit kon achterhalen? Bij de honingbijen, *Apis mellifera*, heeft de varroamijt aardig huisgehouden. Deze parasiet is overgestapt van een inlandse bij in het verre oosten naar onze honingbij. De bijen worden aangeprikt door de varroamijt om bloed af te zuigen. En in die wondjes komen ziekteverwekkende virussen, die ervoor zorgen dat een groot aantal volken sterft.

Gelukkig hebben we biologische middelen gevonden waarmee we de bijen kunnen behandelen.

Maar ondanks die behandelingen zal deze parasiet nooit helemaal verdwijnen. Voor de imkers betekent dat wel dat de volken steeds nagekeken en behandeld moeten worden op deze aantasting.

Er zijn ook andere factoren die bijdragen in de achteruitgang van veel insecten. Ik noem er een paar.

1. De verdroging van het landschap. We willen het hemelwater vaak vlug afvoeren. Zeker in de landbouw wil men niet te lang water op de akkers en de weiden hebben staan. Gelukkig komt hier langzaam wel verandering in. We willen het hemelwater langer opslaan in de bodem.
2. De intensieve manier van landbouwbedrijven zorgt ervoor dat er grote monoculturen ontstaan van aardappels, maïs, bieten enz. Op de akkers staan geen wilde planten meer, ook in de weiden worden geen andere bloemen getolereerd, ze worden kapot gespoten. We noemen de landbouwgebieden ook weleens spottend: de groene woestijn.
3. De landbouwgewassen worden zó behandeld dat er geen onkruid tussen kan groeien. Ook luizen en andere insecten op de gewassen worden bestreden. Het zaad krijgt een coating zodat de insecten eraan sterven als ze ervan eten. Planten die een teveel aan vocht produceren scheiden vocht af, wat ook giftig is voor insecten die ervan drinken.
4. Bekend zijn de neonicotinoïden die nog veelvuldig worden gebruikt en zeer schadelijk zijn voor de insecten.
5. De achteruitgang van allerlei wilde planten. Er zijn insecten die afhankelijk zijn van één soort plant. Als die door overbemesting of door een ander beheer verdwijnt, is ook het insect zijn waard- en voedselplant kwijt. Zo is het heggerankbijtje afhankelijk van de heggerank. Is die plant weg,

dan verdwijnt ook dit bijtje.

6. We zorgen in onze tuinen steeds meer voor bestratingen vanwege het beperkte onderhoud. En wat te denken van de "Bouvrietuinen": strakke tuintjes gevuld met pollen gras. Er staan vaak planten in die geen nectar of stuifmeel en zaden leveren. Waar vinden we nog wat gevarieerde tuinen waar ook egels en andere dieren een plekje kunnen vinden? De nestgelegenheden van insecten en andere dieren verdwijnen door onze aangeharkte tuintjes.

7. In onze bloemen- en bollenteelt wordt bij het kweken heel veel gif gespoten. Een berucht gegeven.

Gelukkig komen langzamerhand een aantal natuurliefhebbers en natuurorganisaties erachter dat het zo niet verder kan gaan. Ze doen hun best om onze omgeving meer te vergroenen.

Wat kunnen we zelf doen en wat kan de overheid doen?

Ik noem er een paar: het aanleggen van geveltuintjes, het maaibeeld aanpassen, helemaal geen gif gebruiken, houtwallen aanleggen, insectenhôtels ophangen, bijenmengsels zaaien, groene daken en gevels aanleggen, regenwater niet meer afvoeren maar in eigen tuin laten weg zakken. Veel strengere regelgeving voor het gebruik van gif. Er zijn al een aantal gemeentes die samenwerken met o.a. de imkerwereld zoals er ook op dit moment in Roermond gebeurt. Ook belangrijk is goede voorlichting voor iedereen, vooral in het onderwijs.

We bezitten onze omgeving niet, maar we lenen die voor een tijdje, daarna moeten we die gezond doorgeven aan een nieuwe generatie.

Bij: www.natuurmonumenten.nl kun je een gratis insectengids aanvragen: Alle bestjes helpen.

Een gids hoe je als particulier kunt helpen om insecten weer ruimte te geven die ze verdienen.

Succes...

Activiteitenkalenders juli - oktober 2018

Jaarprogramma algemeen

Zondag 15 juli

Excursie Grensmaas, Meers
Aanvang: 10:00 uur, duur 3 uur
Startpunt: Parkeerplaats Kloosterstraat
t.o. huisnummer 20, Meers (Stein)
Gidsen: Harrie Hermens en Marly Beursgens
Carpoolen: 9.15 uur vanaf Kasteeltje Hattem,
Maastrichterweg 31, Roermond

Zondag 12 augustus

Nazomerwandeling Meinweg, Herkenbosch
Aanvang: 14:00 uur, duur 2,5 uur
Startpunt: Rijstal Venhof, Venhof 2, Herkenbosch
Gidsen: Marjo Smeets en José Daniels-Creemers
max. 30 personen.
Vooraf aanmelden via rene.horsten@ivnroermond.nl

Inzending Groene Camera Trofee 2013

Zaterdag 1 en 15 september

Workshop waterdierjes, door Paul Lormans
Aanvang: 9:00 uur, duur 3 uur
Plaats: café-restaurant De Busjop,
Busschopsweg 9, 6093 AA Heythuysen
Vooraf verplicht aanmelden via
rene.horsten@ivnroermond.nl

Zondag 2 september

Excursie bij de Lange Vlieter, Beegden
Aanvang: 10:00 uur, duur 2,5 uur
Startpunt: Parkeerplaats aan de Gaardweg, Beegden
Gidsen: Els Korsten en Joost Geraets

Zondag 23 september

Excursie Ooldergreend, Herten
Aanvang: 13:30 uur, duur 2,5 uur
Startpunt: Parkeerplaats bij ingang Ooldergreend,
naast Maasstraat 30, Herten
Gidsen: Bert Beckers, Paul Caquelein,
Peter Kessing, Marijke Stokking

Dinsdag 9 oktober

Theorieles paddenstoelen, door Twan Brouwers
Aanvang: 19:30 uur
Plaats: Ontmoetingscentrum Minderbroederskerk,
Minderbroederssingel 15F, Roermond

Zondag 14 oktober

Jeugdtocht 'Herfst', Herkenbosch
Aanvang: 10:00 uur, duur 2 uur
Startpunt: Rijstal Venhof, Venhof 2, Herkenbosch
Gidsen: Eef Schoffelen en Rikie Verhagen

Zondag 14 oktober

Najaarswandeling
voor blinden en slechtzienden, Herkenbosch
Aanvang: 10:00 uur, duur 2 uur
Startpunt: Manege Venhof, Venhof 2, Herkenbosch
Gids: Sjoerd van der Schuit

Zondag 21 oktober

Paddenstoelenexcursie, Vlodrop
Aanvang: 13:00 uur, duur 3 uur
Startpunt: Hotel St. Ludwig, Station 22, Vlodrop
Gidsen: Twan Brouwers en Hermien Hendriks

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

De Speurneuzen

**Zaterdag 8 september en 13 oktober
van 13.30 uur tot 16.00 uur**

Plaats: café-restaurant De Busjop, Busschopsweg 9,
6093 AA Heythuysen

Vogelwerkgroep

Zondag 2 september

Leudal

8.00 uur Servaasweg 46, Nunhem

Zondag 7 oktober

Vlodrop station de Rode beek, Roerdalen

8.00 uur T.o. Restaurant St. Ludwig, Vlodrop

Plantenwerkgroep

Vrijdag 20 juli

Vuilbenden

19.15 uur, Kerk Asselt, Eindweg 2, 6071 NX Asselt

Vrijdag 17 augustus

Franse Berg, Beegderheide

19.15 uur, p-plaats Beegderveld tussen 19 en 21, Beegden

Zaterdag 22 september

Rijkse Bemden

9.15 uur p-plaats voor voetveer Rijkel 46, 5954 NK Beesel

Zaterdag 20 oktober

Paddenstoelen, Groenewoud Swalmen

9.15 uur, Herberg De Bos

Bosstraat 115, 6071 PX Swalmen

Even voorstellen, twee nieuwe bestuursleden:

Astrid Janissen

Mijn naam is Astrid Janissen en ben al enkele jaren binnen het IVN Roermond e.o. actief als webmaster.

Nadat de website vernieuwd is vond ik het heel moeilijk om hier mee door te gaan en heb ik even niks gedaan. Maar omdat ik toch graag wat wil doen voor IVN Roermond kwam Rianne Keijzer met het idee om bestuurslid zonder functie te worden. Nou dat ben ik nu sinds de laatste ledenvergadering!

En dan krijg je de vraag van de redactie van het Schrijvertje om iets over mezelf te schrijven.

Tja dat doe ik dan bij deze, maar makkelijk is het niet!

Veel van jullie kennen me al. Ik loop mee met wandelingen als het werk dat toelaat. Het liefst achteraan met de camera in de aanslag en een rugzak met allemaal sleutelhangers. De foto's die ik maak zet ik altijd op mijn eigen Facebook. Ik moet er nog aan wennen om deze ook op de Facebook van het IVN te zetten. Veel verstand van bloemetjes en beestjes heb ik niet, maar ik weet wel wat ik leuk vind en dat natuurbeleving daarin voorziet. Ik woon in Maasniel, een gezellig kerkdorp bij Roermond en ben werkzaam in de zorg.

Hopelijk zie ik jullie snel weer tijdens een (liefst zonnige) wandeling van ons eigen IVN!

Liesbeth van Bree

Ik ben Liesbeth van Bree, woonachtig in Reuver.

Al altijd een 'vogelmens' geweest, mede door de hobby van mijn man. Na mijn pensionering heb ik wat meer tijd gekregen om buitenshuis door te brengen. Hierdoor kwamen we in aanraking met het IVN, via de excursies die op de site worden aangeboden.

Leuke excursies, gezellige mensen. Zo we zijn lid geworden. Omdat ik de inzet van de andere mensen zo waardeer heb ik gevraagd, na de oproep, of ik een helpende hand zou kunnen zijn.

Ik was welkom dus

Ben ik de invulling die ze verwachten? De tijd zal het leren, maar met de mensen om me heen die hun sporen al ruimschoots verdiend hebben, heb ik er alle vertrouwen in.

Graag wil ik nog even van de gelegenheid gebruik maken, om jullie allemaal op te roepen, mensen doe mee aan de aangeboden activiteiten. Saamhorigheid maakt een club sterk, versterkt de band onderling, iets wat tegenwoordig helaas niet meer zo "gewoon" is.

En met vereende krachten, wordt iedere inspanning ontspanning.

Tot ziens

IVN-gids, en dan?

Door Paul Caquelein, natuurgids en lid programmacommissie
Vorig jaar 8 april was het zover: de diploma uitreiking 'IVN-natuurgids'. Na anderhalf jaar binnen- en buitenlessen, proefexcursies en een stage opdracht kwam het moment suprême en kregen we het diploma als bewijs van inzet en bekwaamheid. Mooi dacht ik, nu gaat het gidsenwerk echt beginnen, laat de deelnemers maar komen! Toen ik vernam dat er ook nog een gidsenloket was, ging ik er van uit dat ik genoeg te doen zou krijgen met natuurexcursies in de regio. Tja, de praktijk was toch anders.

Isabellagreend, foto Paul Caquelein

Vanuit IVN Roermond e.o. kwamen helaas in de periode april 2017 tot heden, met uitzondering van het Toon Hermans Huis, geen verzoeken bij mij terecht om een excursie te leiden. Afgelopen najaar en ook dit voorjaar heb ik via mijn eigen netwerk toch wat meer invulling kunnen geven aan mijn 'gidsleven'. Voor de stuurgroep 55+ in Herten heb ik meerdere excursies gedaan en recentelijk was ik zelfs gids in de Ooldergreend voor alle straatbewoners uit mijn straatje. Alles bij elkaar best leuk maar te weinig om als IVN-gids door het leven te gaan. Hoe zet je een (lichte) frustratie om in de gewenste situatie? Door zelf de hand aan de ploeg te slaan en meer regie te nemen! De tijd van afwachten is voor mij voorbij. Actie dus! Maar wat en waar?

De Ooldergreend en de Isabellagreend zijn twee pareltjes aan de Maas die de moeite waard zijn voor een excursie. Helaas hebben veel mensen uit de regio Roermond geen weet van alle bijzonderheden van dit natuurgebied dat qua ontwikkeling nog in de kinderschoenen staat. Nog maar enkele decennia geleden is door grindwinning een enorm stuk akkergrond getransformeerd tot watergebied met interessante verandering voor flora en fauna. Zo is de bever hier inmiddels 'kind aan huis' en zijn aalscholvers en meerkoetjes vaste bewoners. Om deze gebieden meer te promoten ben ik met Jan Theunissen, eigenaar van Oolderhof in Ool, gaan praten. Oolderhof ligt vlakbij de Ooldergreend en leek mij als horecagelegenheid een goede uitvalsbasis voor excursies. Zeker als vanuit Oolderhof dit idee ondersteund zou worden. Gelukkig stond Jan als groot natuurliefhebber en -kenner, zeer positief tegenover deze gedachte. Folders of ander promotiemateriaal kunnen bij hem hun plek krijgen zodat de vele bezoekers, verenigingen en bedrijven attent gemaakt kunnen worden op de mogelijkheid van een excursie op maat. Duur, diepgang en onderwerpen kunnen aan de groep worden aangepast. De volgende stap ondernam ik samen met Frans Hendriks (IVN Roermond e.o.) en Ruud Sniijders (bestuurslid IVN Roermond e.o.). Gedrieën hebben we op 18 april voortgebornduurd op dit idee in de Oolderhof. Jan Theunissen mengde zich 'toevallig' in ons gesprek hetgeen ons enthousiasme nog meer deed groeien.

Hoewel er op dit moment nog geen concrete resultaten zijn, ligt er het plan van ons (Frans, Ruud en Paul) om een promotiefolder te maken en die bij Oolderhof aan te bieden. Jan Theunissen zal zich dan bemoeien om bezoekers te enthousiasmeren voor excursies. Voor deze regio ben ik de contactpersoon (ik woon hier immers) en kan ik andere gidsen inschakelen als dat nodig mocht zijn. Dit 'model' is wellicht ook bruikbaar voor andere gebieden en voor andere 'werkloze' gidsen. Ik ben benieuwd naar jullie reactie. Bij de ledenmiddag op 30 juni kunnen we hierop verder ingaan. Wordt vervolgd!

Natuurcursus 2018

Door René Horsten

We hebben in Roermond en in de omgeving van Roermond prachtige natuur met fraaie afwisselende landschappen. De Maas is hierin een belangrijke vormgever geweest. Deze natuurgebieden zijn rijk aan flora en fauna.

Steeds meer mensen willen daar graag wat meer van weten om er beter van te kunnen genieten. Onder het motto 'Beleef de natuur in je eigen leefomgeving' heeft IVN Roermond e.o. in de periode maart-juni 2018 een natuurcursus voor beginners georganiseerd. De cursus was bedoeld voor iedere geïnteresseerde, zowel IVN-leden als niet-leden. In een 13-tal lessen hebben we basiskennis aangereikt over de volgende onderwerpen: landschapsvorming, vogels, planten, insecten, bomen, water/waterleven en duurzaamheid. Voor ieder onderwerp was er een binnen- en een buitenles. Voor de 22 deelnemers was deze cursus een prima start om zich verder te gaan verdiepen in de wonderen der natuur.

Foto Leon Cramers

Limousins langs de Roer

Door Huug Stam

Het bedrijf van René en Ietje Berden ligt in Limburg, direct langs de Roer, een vanouds meanderende rivier waarvoor ooit plannen bestonden om deze recht te trekken. Gelukkig kwam het daar nooit van. De plaats waar de hoeve staat wordt sinds mensenheugenis gebruikt voor agrarische doeleinden. De huidige boerderij heeft een monumentaal karakter en is voorzien van een gevelsteen uit 1762. Op twintigjarige leeftijd begint René op het bedrijf dat hij vanaf dat moment samen met zijn ouders en oom voert. Er zijn 550 stieren die gehouden worden voor de mesterij. Daarnaast verbouwen ze vollegrondsgroente, wat een initiatief is van vader.

Ziekte en zoogkoeien

Het bedrijf verandert ingrijpend door de dierziektes mond- en klauwzeer en BSE. De dieren op het bedrijf zijn niet getroffen, maar de financiële gevolgen zijn groot. Dit komt doordat de overheid een vervoersverbod afkondigt. De dieren die niet ziek zijn hoeven niet geruimd te worden, wat tot gevolg heeft dat er geen enkele financiële compensatie komt voor de hoge extra kosten. Om dergelijke risico's in de toekomst te voorkomen, wordt de stierenmesterij afgebouwd. Dat gebeurt om andere reden ook met de teelt van

vollegrondsgroente, een arbeidsintensieve teelt die niet langer in de bedrijfsvoering past.

De provincie Limburg investeert om de percelen langs de Roer als Natura 2000-gebied om te zetten in een natuurbestemming. Dit heeft een waardedaling van de grond tot gevolg. Het biedt boer Berden mogelijkheden om de noodzakelijke veranderingen door te voeren. Hij koopt de betreffende percelen en gaat over tot het houden van zoogkoeien. Op deze grond gebruikt hij geen kunstmest of bestrijdingsmiddelen. Deze gronden zijn middels een kwalitatieve verplichting omgevormd van reguliere landbouwgrond tot kruiden- en faunarijk grasland, met als streefdoel glanshaver- en stroomdalgrasland.

Het vee is van het ras Limousin. In de winterperiode staat het vee op stal en in die periode zien ook de kalveren het levenslicht. Deze blijven bij de koe tot ze zo'n zes maanden oud zijn. Het vee graast niet alleen langs de Roer, maar ook in de Groote Peel, wat een onderdeel is van natuurgebied de Peel. De koeien worden ingezet voor natuurlijk begrazingsbeheer en ook voor het verfraaien van het landschap. Een kudde Limousins in het Roerdal is een gewaardeerd gezicht.

Foto Huug Stam

'Ik ben geen kalenderspuiter'

Het bedrijf heeft naast zoogkoeien een akkerbouwtaak met snijmaïs, suikerbieten en tarwe; respectievelijk met een oppervlakte van vijftien, zeven en vijf hectare. In totaal heeft het bedrijf 100 hectare in gebruik. De randen van verschillende akkerbouwpercelen worden benut voor het inzaaien van bloemen. Uitsluitend het zaaizaad voor de bloemen wordt gesubsidieerd. Indien dat ook niet langer het geval is stopt Berden met het randenbeheer.

De bloemenranden lukken niet altijd, waardoor de onkruiden vrij spel krijgen. Het heeft ook weer nadelen om deze onkruiden in de volgende jaren te bestrijden.

De akkerbouwtaak is in vergelijking met de veehouderij intensiever. Het is meer te vergelijken met de manier waarop men elders in de agrarische sector werkt. Berden noemt zich echter nadrukkelijk geen "kalenderspuiter"; het gewas

wordt slechts tegen plaagdieren beschermd nadat deze zijn gesignaleerd.

Vol vertrouwen vooruit

De bedrijfsvoering geschiedt op het scherpst van de snede. De agrarische sector zal zich in Nederland handhaven maar de vraag is hoe de situatie er op langere termijn uit zal zien. Met name de intensieve pluimvee- en varkenshouderij zal goed op haar tellen moeten passen. De belangstelling van René gaat meer uit naar het vee, maar hij kan ook erg genieten als een perceel suikerbieten er mooi bijstaat. Hij is trots op het feit dat hij het bedrijf, dat al vier generaties in de familie is, heeft kunnen overnemen. Hij voelt zich ook sterk verantwoordelijk om het bedrijf in stand te houden en op zijn beurt in goede staat over te dragen. René heeft ondanks de snel veranderende regelgeving samen met letje en drie kinderen vertrouwen in de toekomst.

Excursies en wandelingen: nieuwe initiatieven

Door Frans Hendriks

Al jaren heeft het IVN, althans onze afdeling, de gewoonte om excursie en wandelingen in het jaarprogramma op te nemen. Deze trekken, met wisselend succes, publiek. Er zijn er die boven verwachting veel mensen trekken en andere laten een bedroevend aantal deelnemers zien. Dit mag ons iets gaan leren.

Ook biedt onze afdeling, en eigenlijk alle andere, natuur- en landschapsexcursies en wandelingen op aanvraag aan. Daartoe kan een formulier op onze of de Limburgse IVN-internetsite ingevuld worden en komt die terecht bij het IVN Excursieloket Midden-Limburg. Van daaruit wordt/worden een meerdere gids(en) benaderd die geschikt is/zijn voor de aanvraag. Het verdere contact tussen aanvrager en gids verloopt direct. De kosten die wij via onze penningmeester in rekening brengen voor een excursie/wandeling met een duur van 2 tot 3 uur met een maximaal aantal deelnemers van zo'n 20 zijn € 45,- voor vrienden- & familiegroepen of collega afdelingen en € 75,- voor instellingen en bedrijven. Hiervan krijgt de gids € 25,-.

Zo'n excursieloket bestaat als organisatievorm ook in het zuiden van onze provincie en zal het noorden ook hierbij betrokken worden.

U kunt zich voorstellen dat Zuid-Limburg meer aanvragen te verwerken krijgt door het voor Nederland unieke landschap maar het loopt over het algemeen geen storm.

Om hier verandering in te krijgen zijn de mensen die in de praktijk met het onderwerp bezig zijn op provinciaal niveau bij elkaar gaan zitten om te trachten onze speciale kwaliteiten op het gebied van excursies en wandelingen bij een breed publiek voor het voetlicht te brengen. Dat heeft geresulteerd in een Communicatieplan Excursieloket IVN

District Limburg. Een behoorlijk professioneel plan, kan ik u vertellen. Nu zult u zeggen: "Tja, een plan, wat brengt dat nou?"

Nadat er mensen op pad zijn gegaan om gelden bij elkaar te schrapen, gaat het e.e.a. er concreet als volgt uit zien: Er komt een actiepagina op het internet voor het Excursieloket waarop een pdf-folder, een leuke video met uitleg en gidsprofielen komen te staan. Deze pagina wordt o.a. gepromoot via LinkedIn. Verder zullen er op L1 Radio tijdens de spitsuren jingles te horen zijn met een te ontwikkelen IVN-geluid. Er zullen op bedrijventerreinen straatposters komen en zullen er informatiebriefkaarten op relevante plekken komen te liggen. Er dient via de afdelingen zelf een mond-tot-mondpromotie op gang komen voor onze excursies. Tijdens afdelingsactiviteiten gaan de excursies gepromoot worden met posters en/of folders met gidsprofielen. De nog nader af te spreken start van de promotieactie zal begeleid worden door persberichten.

U begrijpt dat het behoorlijk veel omvattend is. Om het voor onze afdeling redelijk te laten verlopen en klaar te zijn als de promotiecampagne begint, stel ik voor om met alle gidsen in september bij elkaar te komen en in ieder geval een begin te maken met de profielschetsen.

Verder lijkt het mij erg belangrijk om ook het gegeven in de eerste alinea van dit artikel te bespreken. Wij kunnen als gidsen zelf meer aan promotie gaan doen en wij kunnen dat ook zelf vorm geven. Ik zal aan alle nog geregistreerde gidsen een mail uit doen laten gaan met een datum om bij elkaar te komen en verwacht een goede opkomst. Wij hebben veel kennis in huis en het zou zonde zijn om kansen te laten liggen.

Dagwandeling Rochuskapel

Door Leo Koster

Na regen komt zonnenschijn.

De door mij en Antoinette van Oosten uitgestippelde dagwandeling op zondag 29 april 2018 beloofde letterlijk en figuurlijk in het water te vallen. De opkomst bij de start nabij de Sint Rochuskapel op Eiland viel daardoor ook wat tegen. Acht personen hadden toch de regen getrotseerd, Michiel Stemkens spande wel de kroon door 28 km met de fiets af te leggen. Doordat de St. Rochuskapel open was, kon daar geschild en van het interieur genoten worden. Boven de ingang van de rechthoekige kapel is een nis met een zandstenen beeld van de heilige. In de kapel staat een granieten altaar, met daarboven in een nis ook een beeld van de Heilige Rochus.

Deze heilige werd in het bijzonder vereerd ter bezwering van besmettelijke ziekten. In elk van beide zijwanden bevinden zich twee soortgelijke nissen, waarin gipsen beelden van vier evangelisten staan daterend uit het begin van de 19e eeuw en afkomstig uit de in 1924 gesloopte slotkapel van kasteel Walburg.

Dan de evangelisten: Lucas met stier, Matheus met kind, Johannes met arend en Marcus met liggende leeuw. De kruisweg bestaat uit een reeks eenvoudige schilderijtjes. In 1850 is de kapel bij een grote overstroming van de Maas vernield.

Michiel heeft wat levend spul bij zich. Goed opgeborgen, waardoor ontsnappen er niet bij is! Het blijken rupsen te zijn van de buxusmot. Ze zijn felgroen met zwarte kop en hebben op het lijf zwarte stippen en zwarte en gele lengtestrepen. Bij de 10 personen is er geen enkele behoefte om ze mee te nemen naar huis! In het Meerse Kamp hebben vrijwilligers op een paal een ooievaarsnest geplaatst, met eronder de mogelijkheid voor huiszwaluwen om een nest te bouwen. Tegen de voorkant van een huis staat een fraaie leipeer in bloei. We wandelen naar het voormalige tolhuis, herberg en brouwerij. Een ingemetselde steen geeft aan waar het water van de Oude Maas gestaan heeft, ik denk aan het jaar 1850 want toen werd ook de Sint Rochuskapel vernield. We steken de Schuttersweg over met links de Biltplas. Bij de grote brandnetel staat vrij vaak het blauwkleurige hondsdrif, een probaat middel tegen de prikken van de brandnetel. De regen is gelukkig gestopt. We horen de zang van de tuinfluiter. We zien knaagsporen van de bever en een flinke gallowaystier. Ik draag mijn eigen geschreven gedicht voor: "Bever". Via stapstenen steken we een vistrap over. Op het water diverse kuifeenden. We klimmen het nieuwe vogelkijkplatform op.

Op het steeds kleiner wordende eilandje; kleine mantelmeeuw, Canadese ganzen, kokmeeuwen, kleine plevier, broedende brandgans, aalscholvers en scholekster, een visdiefje vliegt voorbij. We wandelen verder om de Molenplas heen, we horen even de zang van de witgesterde blauwborst. Van de geel bloeiende, invasieve en exotische oeverplant waterteunisbloem resteert nu slechts dor materiaal. Een vrouwtje van de knobbelzwaan zit op haar grote nest. Ik draag mijn eigen geschreven gedicht voor "Een bonte wei". Ik ruik zure appel als ik langs een roos loop. Bij wrijving van wat blaadjes verspreidt deze roos een zoetzu-

re appelgeur als van de Granny Smith, het is de egelantier. Een kudde koniks met veulens. Tussen het gras een polletje van de slanke sleutelbloem met fraaie gele trompetvormige bloemen. We wandelen richting brug over de Oude Maas en steken die over. Deze brug werd tijdens het hoge water van 1993 weggeslagen. Iemand ziet hier een voorbij vliegende ijsvogel. Achter de Sangershoeve is een nieuwe hoogwaterdijk aangelegd, wij maken daar geen gebruik van. We horen de "lach" van de groene specht. We bekijken twee paardenkastanjes, links de rode paardenkastanje (een kruising van de witte paardenkastanje en de rode pavia) en rechts de witte paardenkastanje. De pluimen of "kaarsen" zijn net orchideeën. Stinkende gouwe in bloei, het gele melksap is een goed middel tegen wratten. Vanaf de dijk hebben we links zicht op de Schroeendaalse Plas en rechts op het fraaie huis of kasteeltje Hasselholt ook wel "Geudje" genoemd. Het kasteeltje dateert uit 1548. De haaks op het hoofdgebouw gebouwde vleugel dateert uit 1629. De baron van Hövel tot Westerfliet is de trotse bezitter.

Het weer is goed opgeknapt, de zon doet al flink haar best. We zien vogelmelk, gewone duivenkervel en de witbloeiende veldsla. Deze laatstgenoemde, eenjarige plant wordt ook wel korensla of ezelsoor genoemd. Via de maasterp wandelen we richting Grensmaas. Een deel van de prachtige knotbomen zijn gekapt. Gelet op de tijd komen we te laat op de pauzeplaats op Belgisch gebied. Langs de Dilkensplas veel knaagsporen van de bever. Grote wilgen langs de Grensmaas. We bekijken zowel de mannelijke als de vrouwelijke bloemen van de walnoot.

Het merg van de walnoot is geschot of geladderd. Enkele wilde kruisdistels langs het pad. prachtige beverwissels van de Dilkensplas naar de Maas c.q. andersom. De lastig te bestrijden Japanse duizendknoop doet het hier ook geweldig. We wandelen langs de intacte gietijzeren grenspaal 123, met bovenop een knop in de vorm van een dennenappel. Aan beide kanten de wapens van de koninkrijken België en Nederland en aan een zijde het jaartal 1843 en een volgnummer. In het topje van een boom zit de koekeek, herkenbaar aan zijn typisch afhangende vleugels.

We wandelen langs de Teggerseplas en komen rond 13.30

uur bij het voetveer. Een enkele overtocht kost voor 10 personen €5,00. De pauze bij de voormalige schippersherberg De Spaenijerd valt bij de meelopers erg goed, doch iemand komt er achter dat ze haar beurs kwijt is. Na een uurtje verlaten we deze drukke locatie. Op het pad naar het voetveer een gehavende koninginnepage, want de rechtervleugel is deels verdwenen. Op 05-07-2017 zag ik hier op wilde peen een rups van de koninginnepage.

Als we weer voet op Nederlands gebied zetten, vertelt Antoinette in het kort de geschiedenis van kasteel Walburg met zijn 12 poorten, 52 deuren en 365 ramen en de zichtlijn met de Hompesche Molen alsmede de toekomstplannen van de Vereniging Natuurmonumenten. Meidoorns staan prachtig in bloei. We horen de zang van de nachtegaal, via een opgeknapt bruggetje over de nu droge kasteelgracht vervolgen we de route. Bij het zien van de atalanta, nummervlinder of admiraal, draag ik het gedicht voor van M. Heemels-Beckers uit Melick, de "Vlinder". Hier krijgen we ook nog een koninginnepage te zien. We wandelen naar de St. Annakapel uit 1896 en kunnen even een kijkje binnen nemen. Deze devotiekapel is genoemd naar de moeder van Maria. Iets verder door, omgeven door een buxushaagje dat flink aangetast is door de buxusrups, het vliegtuigmonument ter ere van de 5 omgekomen bemanningsleden van

een bommenwerper. Dit monument "Wereld, Mens, Strijd", bestaat uit een ring, drie mensfiguren en 3 schuine flitsen. In de nacht van 16 op 17 augustus 1941 stortte de bommenwerper in de omgeving van deze kapel brandend neer. We wandelen richting Hompesche Molen. Vanaf een grote platte steen draag ik mijn eigen geschreven gedicht voor "Hompesche Molen". Langs de rand van de Molenplas wandelen we verder. We zien futen, kuifeenden, meerkoeften en weer een broedende knobbelzwaan. Boven de Molenplas boerenzwaluwen. We doen een stukje "kruip--door-sluip-door". Ook hier weer prachtig de meidoorns in bloei. Het water van de vistrap stroomt gehaast richting Biltplas. We bewandelen een stukje dat we met de heenweg ook al gelopen hebben.

We wandelen via de Bilt richting rotonde waar we rond 16.00 uur afscheid nemen. Een warm applaus valt ons ten deel. Astrid vond de voorgedragen gedichten mooi, maar die van de asperge zou ze nog eens graag horen en die heb ik toevallig ook nog bij me, dus als toegift nog het gedicht over "De verliefde asperge". Dit prachtige gedicht heb ik in Geulle op 27-04-2014 gekregen van Michiel Stemkens. Maar we kunnen nog niet naar huis. Michiel heeft nog wat voor ons. Antoinette en ik krijgen van hem de slanke sleutelbloem die hij zelf heeft opgekweekt. Het zaad is afkomstig uit het Beesels Broek.

Een excursie door De Doort

Door Leo Koster

Op Pinkstermaandag 21 mei 2018 staan 25 personen te wachten om mee te gaan met de IVN-gidsen Eef Schoffelen en Rikie Verhagen. Onder een stralende zon gaan we De Doort bekijken. Omdat ik aan de vroege kant was heb ik al even lekker rondgestruind; 'slechts' 4 boomkikkers en enkele valse witjes. Na het welkomstwoord en een korte aandacht voor de teek, gaan we op stap. Al 21 jaar, vanaf 19 mei 1997 (2e Pinksterdag), hou ik de teken bij. Op 11 mei 2018 zat de ongenode gast (de 67ste) aan mijn rechterhand tussen pink en wijsvinger. Met veel moeite werd hij/zij door mijn vrouw verwijderd. De zwarte vlier toont haar witte bloemen. Een plastic scherm moet ervoor zorgen dat amfibieën veilig de Doorderweg over kunnen steken. Naast de Middelsgraaf staat een basalten grenspaal die de voormalige grens tussen de hertogdommen Gulyck en Gelder aangeeft. Rikie houdt hier een kort verhaal over De Doort. De eerste boomkikker wordt gespot. Achter het vogelobservatiegebouw "de Wielewaal" hebben we zicht op twee poelen. In de kleine poel het geel van de gele lis en het wit van de waterranonkel, op de grotere poel wilde eenden en een meerkoe. Tot voor enkele jaren geleden werd water uit de Middelsgraaf ingelaten in de grote poel, de kraamkamerpoel van de boomkikker. Doch omdat deze poel lek was, werd besloten deze te voorzien van plastic folie. Bij deze rigoureuze ingreep kwam ook een geweldige hoeveelheid vis aan de oppervlakte. Voor het voortbestaan van boomkikkers is het noodzakelijk dat de poel visvrij is, want vissen eten de eitjes van de boomkikker. Het onderkomen "de Wielewaal" was een voormalige schaftkeet voor de werknemers van de dakpannenfabriek De Valk te Echt. Na vernielingen en brandstichting werd ze weer in eigen

beheer opgebouwd. We volgen even de meandering van de Middelsgraaf. Deze beek is ongeveer 7 km lang en ontspringt aan de onderzijde van de terrasrand (Hochbruch) van de Maas bij het Duitse Schalbruch. We wandelen langs een bloemrijke wei verder. Weer een boomkikker. De eerste waargenomen exemplaren waren gelig van kleur, deze is duidelijk groener. De kleurvariatie heeft te maken met de temperatuur en de gemoedstoestand van de boomkikker. Op de vlakte achter de kraamkamerpoel van de boomkikker

Boomkikker in De Doort, foto Paul Monod de Froideville

wordt door Rikie een gedicht voorgedragen, gevolgd door 1 minuut stilte om te genieten van de rust, bladgeritsel, wolkenpartijen of de zon. We horen de "lach" van de groene specht. We komen bij een kleine poel met ook weer waterranonkel. Langs de rand gaat de koningin van de hoornaar zitten. Hier het verhaal van de zeldzame boomkikker. De koudbloedige boomkikker staat op de rode lijst. Alleen de mannetjes beschikken over één kwaakblaas. Het luide geluid dat ze produceren is krek-krèk-krèk-krèk-krèk, Eef laat ons dat via een app horen. Ze hebben een gladde

huid zonder wratten. De tenen zijn voorzien van hechtschijven. Ik hoor putters, de grote bonte specht, zwartkop en geniet van de bloeiende echte koekoeksbloemen en het bitterzoet. Boven de poelen vliegen libellen in verschillende vormen en groottes. Weer enkele boomkikkers, de meesten die we gezien hebben zijn subadult c.q. adult. Hier wordt ook het zeldzame vals witje gespot. Dit is de enige witte spannersoort met zwarte aders. De noordelijke areaalgrens is Limburg. Vandaar dat ze vrijwel alleen in onze provincie waargenomen wordt. Ze lijkt wel iets op het geaderd witje en is een nachtvlinder die zowel dag- als nachtactief is. Dan wat hoger in de vegetatie, en wel op een wilgenblad, weer een boomkikker die in dit geval zijn naam eer aan doet. We wandelen weer terug en gaan het oude bos in. Bloeiende kamperfoelie slinger zich langs struiken. Vooraan in het bos; eenbes, brede wespenorchis, salomonszegel, groot heksenkruid, maar ook gevlekte aronskelk, speenkruid, slanke sleutelbloem, aalbes, bosanemoon, grote muur, bosgierstgras, valeriana en nagelkruid. Sommigen planten zijn reeds uitgebloeid.

De zoete kers, ook wel boskriek genoemd, met zijn rechte stam is voorzien van typische, horizontale strepen, de bast van oudere bomen vervelt door dwars af te rollen, iets dat hier prachtig waar te nemen is. Een andere boskriek heeft het loodje gelegd. De gidsen liggen achter op schema, maar hier wordt een pauze ingelast. De tassen van beide dames gaan open; in de aanbieding: warme thee, (volgens Eef moet je warmte met warmte bestrijden) en koude drank waaraan citroen en munt zijn toegevoegd. Zeer verfrissend! Rikie heeft ook nog gebakken. Met behulp van een wafel-

Boomkikker, foto Paul Monod de Froideville

ijzer heeft ze steeds 5 hartvormige koekjes gebakken en die mogen wij proeven. Het hoeft allemaal niet, maar het is toch erg lief. De roodborst zingt zijn liedje. In april 2002 hing ze er ook al, een fietsenband hing in een boom. Ik heb destijds die boom *Hevea brasiliensis* genoemd (Braziliaanse rubberboom). Even overleg omdat de afgesproken tijd niet gehaald wordt, doch niemand vindt dat een probleem. We steken de Doorderweg over. Op een stobbe een gele zwam, het is heksenboter. In een bocht van het pad groeit maagdenpalm. Ik hoor de wielewaal, duidelijker echter het geluid van de koekoek. Polletjes ruwe smele in het bos. Deze plant wordt ook wel Luxaflexgras genoemd. Het blad voelt als een rasp aan, tegen het licht zijn in het blad witte lijnen te zien. Op een dode boom zien we heldergele zwammen. Ze liggen enigszins dakpansgewijs boven elkaar. Het gaat om een parasitaire zwam, de zwavelzwam. Tussen de bomen fladdert het bont zandoogje. Op een dikke, dode tak zwartkleurige zwammen. We wandelen verder langs de Koele vanne Valk, de leimkoelen of tichelgaten, die ontstaan zijn in de periode 1920-1960. Hier werd hoogwaardige klei gewonnen door en voor de pannenfabriek De Valk uit Echt.

We horen de Canadese gans en wat dichterbij de kleine karekiet. Op het water neemt een fuut een bad. We komen bij het infobord over 't Slotje. Eef vertelt hier de ongelooflijke legende van Juffrouw "Songerskop". Hier zouden op zeven voeten diepte 3 kisten begraven zijn, maar tijdens het graafwerk mocht niet gesproken worden. Doch toen Drikus met zijn spade op een kist stootte, begon hij enthousiast te schreeuwen. Gelijktijdig verdwenen de kisten diep in de aarde, ze liggen daar nog steeds! We wandelen langs een poel waarin diverse, dode bomen liggen. We horen de boomklever en zien een C-vlinder (gehakkelde aurelia). Bij de paring van een geringde smalboktor wandelen we voorzichtig door. Dan nog eens drie boomkikkers bij elkaar. Ik denk dat we tijdens deze excursie ongeveer 20 boomkikkers gezien hebben. De tijftaf laat zich ook zien en horen, terwijl tegen een eik een groepje eikenprocessierupsen gezellig bij elkaar zit.

Rond 16.30 uur nemen Eef en Rikie afscheid van ons, het applaus zegt genoeg. Als herinnering krijgt iedereen een verpakt snoepje in de vorm van drie kikkertjes, inclusief een fotootje van de boomkikker. Een goed voorbereide excursie ligt weer achter ons.

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde,
2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en
nog veel meer !

Dinsdag tot en met zaterdag open van 11.00 - 17.00

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Leudal: ontdekkingstochten voor en door iedereen

Door de PR-commissie van Bezoekerscentrum Leudal

Gelegen in de gemeente Leudal vormt het natuurgebied Leudal het visitekaartje van deze regio. En terecht! Want waar vind je binnen onze landsgrenzen nog een landschap dat zoveel te bieden heeft op het gebied van natuur, streekhistorie en cultuur, archeologie en ontstaansgeschiedenis en waarin het bovendien ook nog eens uiterst prettig is om te recreëren? Wil jij er samen met anderen aan mee werken om dit naar buiten toe uit te dragen? Lees dan verder en kijk of er voor jou een geschikte functie als vrijwilliger bijstaat.

Welke vrijwilligersvacatures zijn er?

Gastvrouwen en -heren ontvangen de bezoekers in het Bezoekerscentrum. Ze helpen bijvoorbeeld de wandelaars op weg, beantwoorden de vragen van bezoekers en helpen de klanten aan de kassa. Een afwisselende functie waar het allemaal draait om gastgerichtheid. Voor deze functie zoeken we vrijwilligers, die 4 uur per week beschikbaar zijn, zowel in het weekend als door de week.

De Jeugd-/ Schoolgidsen en Leudalgidsen maken jong en oud enthousiast voor de natuur door middel van leuke activiteiten zoals knutselen met de natuur, ontdekkingstochten of met een groep de natuur in te trekken. Zij zijn creatief en gaan graag met mensen om.

De Jeugd-/Schoolgids begeleidt, samen met een collega, excursies van groepjes kinderen in de basisschoolleeftijd,

laat hen de natuur beleven en geeft gastlessen op basisscholen. Deze gastlessen betreffen natuur- en milieueducatie (duurzame energie). Daarnaast stellen zij de inhoud van de lessen samen en begeleiden kinderfeestjes in het Leudal. Voor deze functie zoeken we vrijwilligers, die 2 keer per maand een excursie begeleiden, waarbij de tijdsinvestering per excursie 4 uur bedraagt.

De Leudalgids begeleidt wandelexcursies in het Leudalgebied en nabije omgeving met aandacht voor natuur en erfgoed. Ook het voorbereiden en uitzetten van de excursie.

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

"Met 35 jaar ervaring in fotografie kunnen wij uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn."

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40...50...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI
OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

sieroutes behoort tot het takenpakket. Voor deze functie zoeken wij nog vrijwilligers, die 3 à 4 keer per jaar een excursie willen begeleiden, zowel in het weekend als door de week. Ook hier is de tijdsinvestering 4 uur per excursie.

Wat bieden we?

In het najaar van 2018 starten de opleidingen voor de vrijwilligers. Deze opleidingen worden geheel gratis aangeboden. Iedere vrijwilliger start met een basisopleiding, gevolgd door een van de drie specialisaties, gastvrouw of -heer, jeugd/schoolgids of Leudalgids. Natuurlijk zorgen we ook voor een inwerkperiode, waarin je wordt ingewerkt door

ervaren medewerkers. We bieden een fraaie werkomgeving in een prachtig natuurgebied, gezellige collega's en enthousiaste bezoekers.

Geïnteresseerd?

Meld u meteen aan per e-mail (ghl.opleiding@gmail.com), kom naar de open dag op zondag 23 september 2018 bij het Bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, 6081 NP Haelen of bezoek op eerder genoemde locatie de informatieavond voor nieuwe vrijwilligers op donderdag 4 oktober van 19:30 uur tot 21:30 uur.

Aandacht voor

In deze rubriekbesteden wij aandacht aan één van onze leden.

Een van de oudgedienden binnen onze afdeling die al jaren mede vorm en inhoud geeft aan het IVN en ervoor zorgt dat mensen met uiteenlopende interesses zich thuis kunnen voelen is Piet Rutten uit Heel. Velen kennen hem als de man die alles over bijen weet en zelfs cursus van hem hebben gehad. Wij vroegen hem naar zijn motivatie, zijn speciale ervaringen en wensen voor de toekomst. Piet, aan jou het woord.

Door Piet Rutten

In september 1975 heb ik me aangemeld bij het IVN, toen onder het voorzitterschap van de heer Dormaar. Vier jaar daarvoor slaagde ik als leerkracht op de Pedac met als keuzevak biologie. We hadden toen les van de heer Van Meerwijk, een bevoegen leraar die naast de theorie ons vooral de liefde voor de natuur heeft bijgebracht. Hij deed dat door theorie en praktijk met elkaar te verbinden. In de beginjaren zeventig wees hij ons al op de achteruitgang, de bedreigingen in de natuur, maar ook op de schoonheid ervan. Hij liet ons de natuur ervaren door alle zintuigen in te zetten en je te verwonderen. Eén van de opdrachten was het aanleggen van een herbarium. We verzamelden daarvoor 100 planten die we moesten determineren en beschrijven. Ook inventariseerden we een natuurgebied gedurende een heel jaar. In mijn geval was dat De Doort in Echt.

Het enthousiasme en de bevoegenheid van deze leraar heeft er ook toe geleid dat ik de LO-akte Biologie en de opleiding tot IVN-natuurgids ging volgen. Als natuurgids kon ik de theorie direct in praktijk brengen op de basisscholen in Heel en omgeving. Samen met o.a. Mien Derkx en andere vrijwilligers boden we de kinderen van alle klassen uitgewerkte projecten aan. Zo ontdekten ze de directe leefomgeving. Kinderen maak je enthousiast door ze vooral ook praktisch bezig te laten zijn. Onder leiding van natuurouders en vrijwilligers gaan de kinderen dan een gekozen gebied in en leren ze de eigen omgeving op een andere manier kennen.

Ik noem hier twee voorbeelden.

Bij het Leerkeven ging het vooral om het leren wat er in én op het water leeft. Er gaat een wereld voor ze open als ze mogen vissen met netjes en de vangst onder een binoculair gaan bekijken. Zo hebben we voor alle groepen projecten opgezet en uitgewerkt.

Piet Rutten

Op de Beegderheide geeft John van de Berg, een bevoegen medewerker van de gemeente Maasgouw, ons de gelegenheid om nog praktischer bezig te zijn, door de kinderen te betrekken in het beheer, bijv. door bomen te ringen andere bomen om te zagen. De kinderen leren ook takkenrillen maken, vennen opschonen en vlindercorridors aanleggen.

Jaren later krijgen we nog van oud-leerlingen te horen hoe enthousiast ze zijn geworden tijdens hun basisschooltijd. Ze trekken bijvoorbeeld met hun eigen kinderen de natuur in. Zelfs zijn er enthousiastelingen die een biologiegerelateerde opleiding zijn gaan volgen.

Naast het werken met kinderen heb ik het ook heel boeiend gevonden om met volwassenen de natuur te verkennen. Dan denk ik aan IVN-groepen, de buurtvereniging, de vrouwenvereniging en andere belangstellenden. We trekken de natuur in om te ervaren en te leren wat er groeit en bloeit, dichtbij en verder weg, met name in Zuid Limburg. Zelf ben ik al zo'n 50 jaar imker en heb ik de opleiding bijenteeltleraar gevolgd. Hierna heb ik een groot aantal mensen opgeleid tot imker. Het imkervak is een serieus ambacht, dat veel inzet vraagt om het onder de knie te krijgen en het daarna bij te houden. Imkers bestuderen dan ook de plantenwereld, de biotoop en de omgeving. Je leert als het ware kijken door het oog van dit insect.

Wat hebben bijen en andere insecten nodig om voort te bestaan? Een gifvrije en gevarieerde natuur. Dat is beter voor de insecten, de vogels en uiteindelijk ook voor de mens.

INDIEN ONBESTELBAAR:
SECRETARIAAT IVN ROERMOND E.O.
PASTOOR PINCKERSSTRAAT 12D
6071 NW SWALMEN

Zomerse verkoeling, foto Paul Caquelein

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

beleef de natuur!

Ton Notermans

wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Meinse van der Velde, 06-13300436
www.meinse.nl - mj.vd.velde@home.nl

Werkgroep Planten

Paul Bergs, 0475-330643 (regio oost)
Hermien Hendriks, 0475-594340 (regio oost/west)

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, 0475-302733

Vlinderwerkgroep:

René Horsten, 06-22468910
vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendriks, 0475-594340

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, 0475-594326

Fotowerkgroep

fotowerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Amfibieën en Reptielen

René Horsten, Hermien Hendriks; zie hierboven

Macrofaunawerkgroep

Ron van Pol, 06-25012712
macrofaunawerkgroep@ivnroermond.nl

Excursieloket & gidsen

Frans Hendriks, 0475-503291
frans.hendriks@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Rianne Keijzer - Elst, 0475-343055
rianne.keijzer@ivnroermond.nl

Programmacommissie:

Peter Kessing, 06-25378119
peter.kessing@ivnroermond.nl

Vertrouwenspersoon:

Rikie Verhagen, 0475-464767
rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje:

Frans Hendriks, 0475-503291
hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: fotomaster@ivnroermond.nl